gransknings nämnden för radio och tv

BESLUT

2015-02-13 Dnr: 15/00071,

00085 och 00086

SAKEN

Studio Ett special, P1, 2015-01-04, inslag om attacken mot Charlie Hebdo; fråga om opartiskhet och saklighet

BESLUT

Inslaget frias. Granskningsnämnden anser att det inte strider mot kraven på opartiskhet och saklighet.

INSLAGET

I inslaget, som var en direktsänd specialsändning med anledning av terrorattacken på den franska satirtidskriften Charlie Hebdo, intervjuades NN, Sveriges Radios (SR) reporter i Paris. Bland annat sades följande.

(Pgl.) - Fast än så länge NN, ingenting av det du har sagt nu tyder ju på att det skulle vara just islamister, men de har sagt eller gjort några saker som skulle tyda på det, eller? (NN) - Nej, men den franska ledningen... misstankar går ganska automatiskt i den här riktningen när man ser de här dåden. Och Charlie Hebdo som... det är ju inte oskyldiga personer i det här fallet utan det riktas ju rakt mot en redaktion, som har attackerat med nidbilder av profeten Muhammed, som har haft satirbilder, så sent som i natt la ut en bild på Twitter med en nidbild, så att... (Pgl.) - Vad, vad var det för nidbild som de la ut på sociala medier? (NN) – Det var IS-ledaren, IS-ledaren som då lades ut som en bild och "än så länge har det inte varit några attentat men vi får väl kanske någon nyårshälsning under januari månad", "de har ju ändå januari månad på sig att komma med en hälsning" och det har varit sådana här lite provokativ... mycket provokativa formuleringar som har funnits på Charlie Hebdo. Och de har ju levt i... det är ju en tidning som har funnits, en veckotidning, som har funnits i 40 år som alltid kommit ut med väldigt fräcka, provokativa, orädda satirteckningar och som ju också var aktuellt under Muhammedteckningarna, så att det är ju inte vilket mål som helst som har tagits i dag och det här är ju systematiskt gjort. Det är inte bara en tillfällighet utan man har gått in på en redaktion, man har skjutit journalister och man har inte skjutit vilka journalister som helst utan man har skjutit Charlie Hebdo och när de lämnade platsen så hade de också sådana fraser som "Allahu Akbar" och "nu har vi attackerat Charlie Hebdo" [...].

ANMÄLNINGARNA

Sex anmälare är kritiska till reportern NN:s uttalande om att attacken inte var riktad mot "oskyldiga personer" i det aktuella fallet. Anmälarna anser bland annat att uttalandet innebar att NN rättfärdigade attacken och att NN gav uttryck för sin personliga uppfattning. Uttalandet strider enligt anmälarna mot kraven på opartiskhet och saklighet.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

SR ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i radion (14 § i sändningstillståndet). Kravet på opartiskhet tillämpas enligt granskningsnämndens praxis i princip fullt ut på programledare, reportrar och andra som genom sin ställning i ett program kan uppfattas som företrädare för programföretaget. Bestämmelsen innebär bland annat att en programledare eller reporter inte får göra värderande uttalanden eller ta ställning i kontroversiella frågor.

Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

Av betydelse för bedömningen är också bestämmelsen om att SR ska stimulera till debatt, kommentera och belysa händelser och skeenden (8 § i sändningstillståndet). Med kommentarskyldigheten följer ett visst utrymme för värderande omdömen.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden konstaterar att det aktuella programmet var ett extrainsatt direktsänt program med anledning av terrorattacken mot satirtidskriften Charlie Hebdo. Enligt nämndens bedömning framgick det i inslaget att innebörden av NN:s ordval var att det inte var någon tillfällighet att attacken riktades mot redaktionen på den aktuella tidskriften. Nämnden kan mot denna bakgrund inte finna att NN:s ordval medför att inslaget strider mot kraven på opartiskhet och saklighet i SR:s sändningstillstånd.

Detta beslut har fattats av granskningsnämndens ordförande Henrik Jermsten efter föredragning av Tarek Touma.

På granskningsnämndens vägnar

Henrik Jermsten

Tarek Touma